

Identitet som fagarbeider

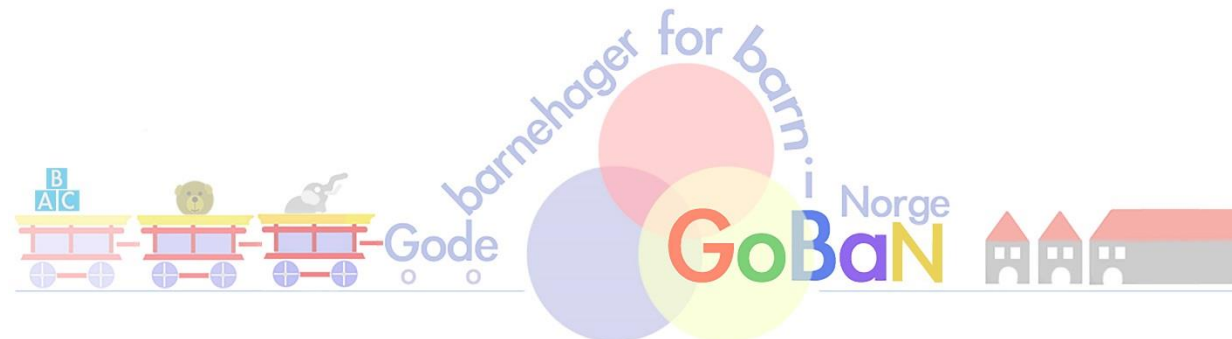
En kvalitativ studie av fagarbeidere i barnehages identifisering med yrkesrollen
Lena Spernes Sawe

Masteroppgave i pedagogikk
Pedagogisk institutt, UiO

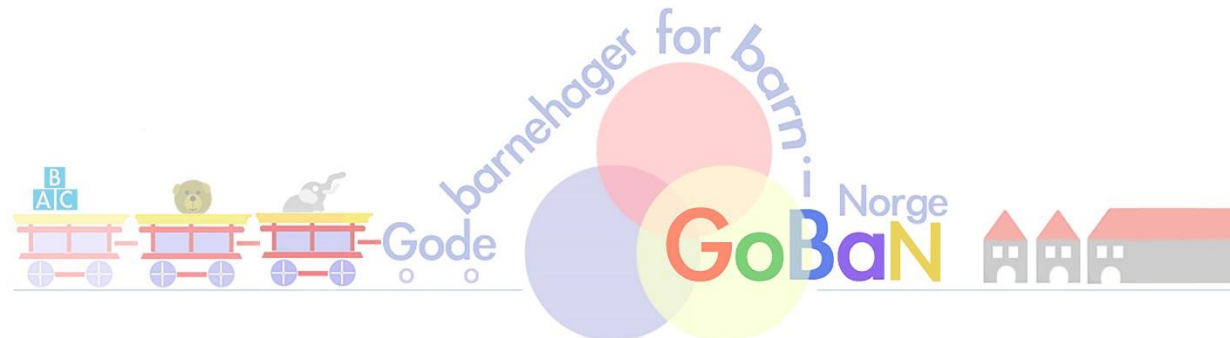
Bakgrunn

1. Lite forskning på fagarbeidere i barnehage
 - Fagarbeidere og assistenter inkluderes i samme gruppe
2. Uttrykt behov for mer forskning på denne yrkesgruppen
3. Manglende definisjon av fagarbeiderrollen i barnehagens styringsdokumenter

Hensikt

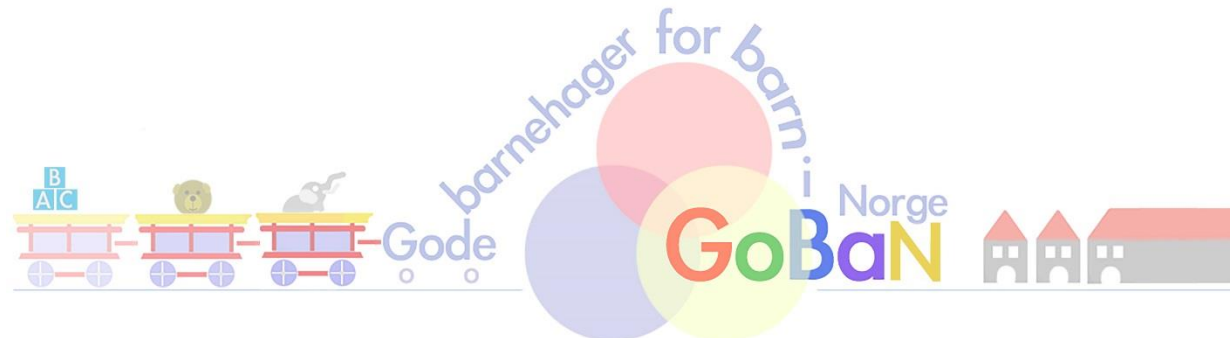
- Å løfte frem fagarbeideres stemme for å fremskaffe mer kunnskap om denne yrkesgruppen
- Hvilken plass skal fagarbeidere ha i barnehagen?

Problemstilling

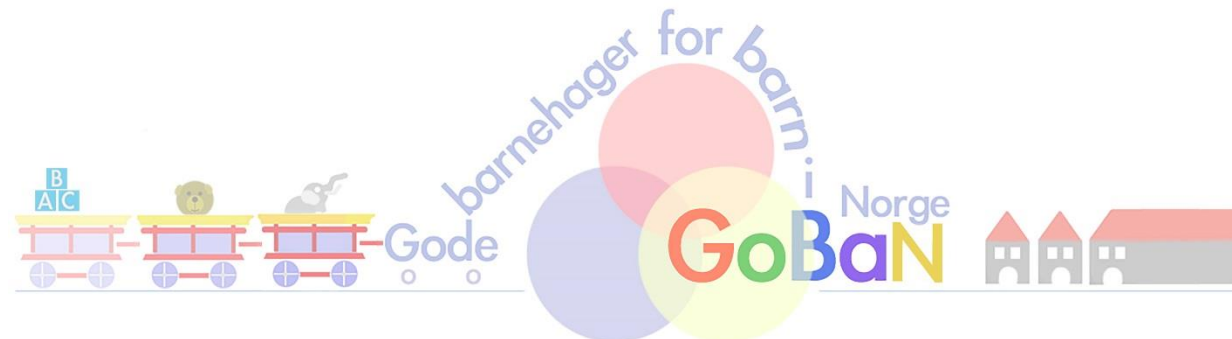
Hvordan identifiserer fagarbeidere i barnehage seg med yrkesrollen?

- Hva har bidratt til valg av utdanning og yrke og hvorfor arbeider de fortsatt i barnehage?
- Hvilke arbeidsoppgaver har fagarbeidere og hvordan er arbeidsdelingen på deres arbeidsplass?
- Hvordan forstår fagarbeidere sin yrkesrolle i forhold til assistenters yrkesrolle?

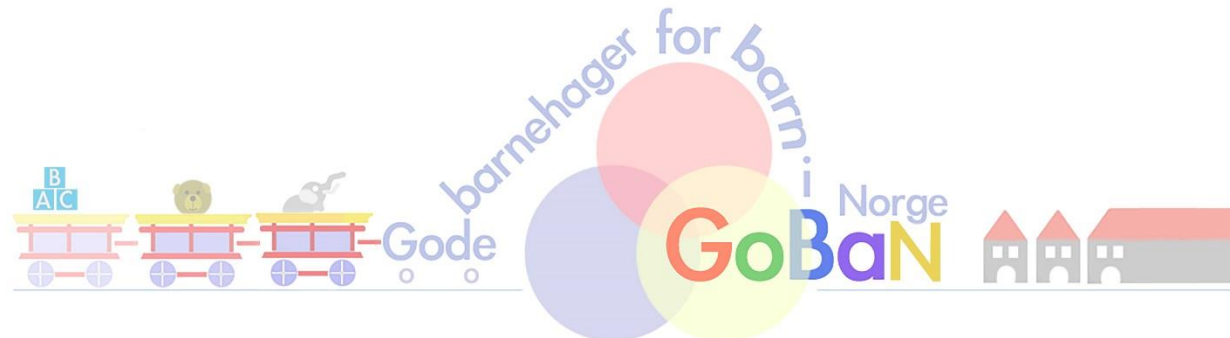
Teori

- Profesjonell identitet
 - Identitet (Mead, 1913, 1962; Gee, 2000)
 - Profesjonalitet (Aristoteles, 2008; Heggen, 2008; Molander & Terum, 2008; Smeby, 2008)
- Barnehagen som organisasjon
 - Organisasjonsstruktur (Mintzberg, 1979)
 - Organisasjonskultur (Schein, 2010)

Metode

- Semistrukturerte intervjuer
- Åtte fagarbeidere
 - 30-60 år gamle
 - 10-30 år i barnehage
 - Fire barnehager i Oslo og Akershus
- Tematisk analyse
 - Presenteres strukturert etter forskningsspørsmålene

Hva har bidratt til valg av utdanning og yrke og hvorfor arbeider de fortsatt i barnehagen?

- Valg av utdanning var basert på personlige egenskaper og interesser

Det å jobbe med mennesker var liksom min ting [...] Det handler vel om omsorg. At jeg på en måte har det i meg da. At jeg er et menneske som har omsorg for andre. Også har jeg vel litt den barnetekke som man trenger. Og får god kontakt med barn. Det har jeg vel alltid følt at jeg har hatt. Så da falt det seg naturlig.

- Ingen hadde barnehage som førstevalg av yrke

Hva har bidratt til valg av utdanning og yrke og hvorfor arbeider de fortsatt i barnehagen?

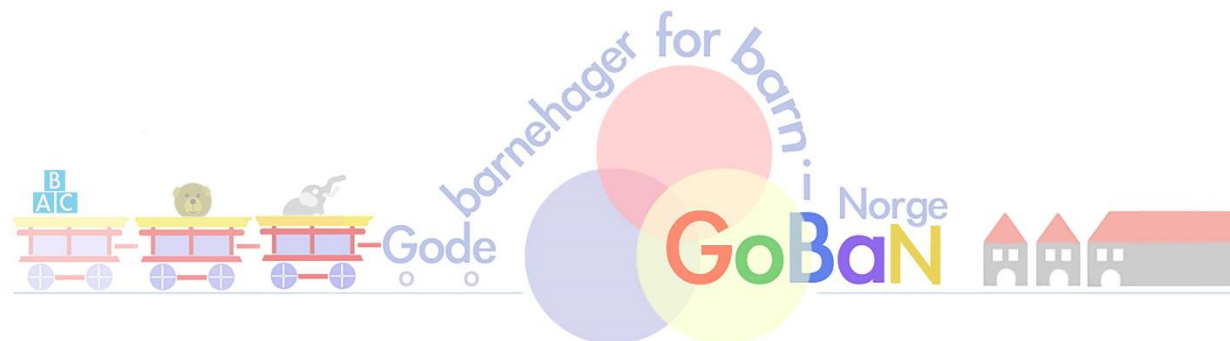
○ Blir værende i barnehagen fordi

- De opplever glede over å være sammen med barna

Å dele da de her små øyeblikkene med ungene. Altså dem er glad i oss og vi blir glad i dem. Og ... nei jeg bare setter pris på den ... det er en takknemlig jobb rett og slett.

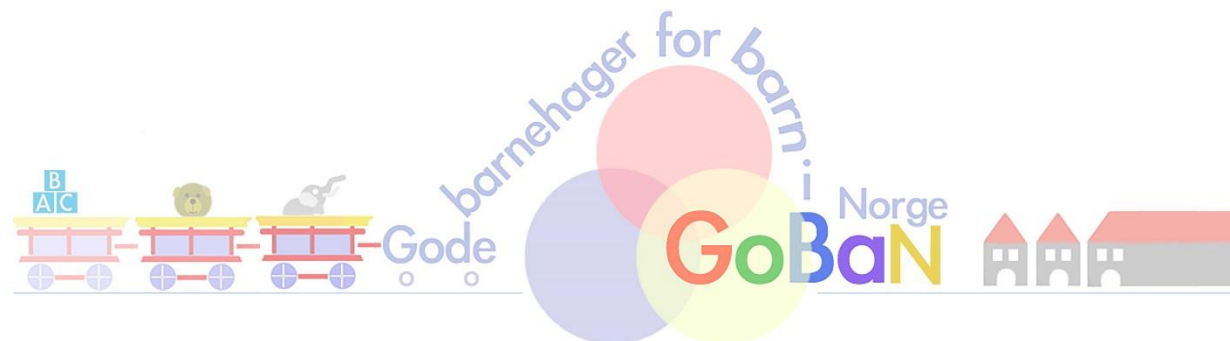
- De opplever å ha en viktig jobb

Jeg tror ikke folk egentlig tenker over hvor viktig jobb vi har. Jeg tenker bare liksom det her er faktisk små mennesker som vi skal ha respekt for og det er så viktig.

Hvilke arbeidsoppgaver har fagarbeidere og hvordan er arbeidsdelingen på deres arbeidsplass?

- Arbeidsoppgaver
 - Relasjonelle oppgaver
 - Praktiske oppgaver
 - Like oppgaver for assistenter og fagarbeidere
- Arbeidsdeling
 - Vaktturnus
 - «Se seg til»

Arbeidsdeling og beskrivelser av arbeidsdagen

- Arbeidsdeling etter vaktturnus: fokus på faste rutiner og gjøremål
- Arbeidsdeling ved å «se seg til»: Fokus på stemning og atmosfære

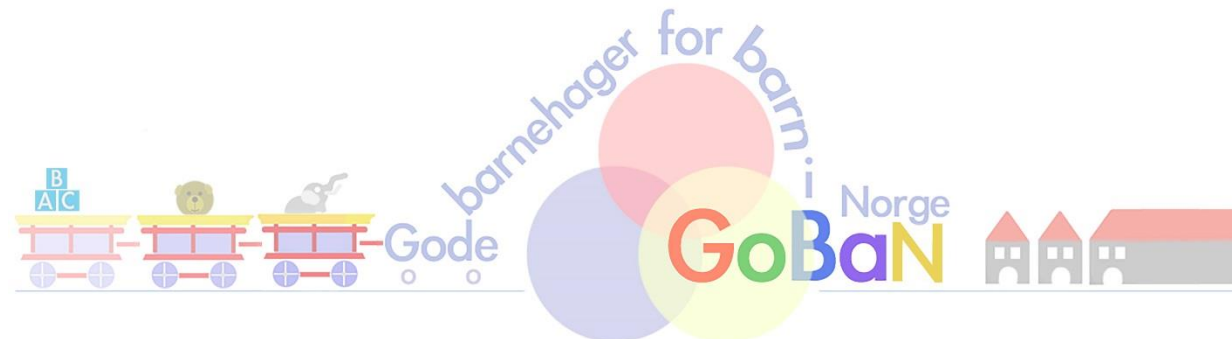
Så er det samlingsstund. Lunsj. Påkledning. Utelek. Avkledning. Matpakker. Også er det frilek og så er det stengt.

Du merker på humøret til barna når du kommer på morgningen da. Du merker energien om de har en god dag eller dårlig dag. Så ... det er totalt ulike dager.

Hvordan forstår fagarbeidere sin yrkesrolle i forhold til assistenters yrkesrolle?

- Utdanningens rolle
 - «Inngangsbillett» til stillingen
 - Kunnskapsgrunnlag for å gjøre en god jobb i barnehagen
- Personlige egenskaper sterkt vektlagt
 - Fagbrevet betyr ikke så mye uten de «rette» personlige egenskapene

Hvordan forstår fagarbeidere sin yrkesrolle i forhold til assistenters yrkesrolle?

Det ligger i deg det. Det... Nei, jeg tenker at du kan ikke gå på skole på universitetet eller ta studier for å lære deg å bli glad i barn og like å jobbe med barn. Det er noe du har.

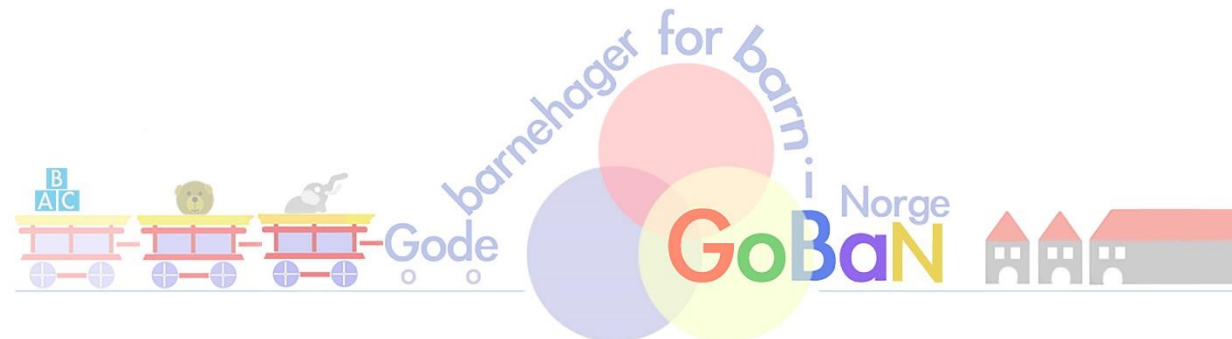
Jeg ser ikke på dem [assistentene] som annerledes. For de er like flinke til å ta vare på barn. Om jeg ikke hadde tatt utdanning til fagarbeider så hadde jeg vært meg sjøl egentlig. Rett og slett.

Hvordan forstår fagarbeidere sin yrkesrolle i forhold til assistenters yrkesrolle?

- Arbeidserfaring anses som kompensasjon for manglende utdanning

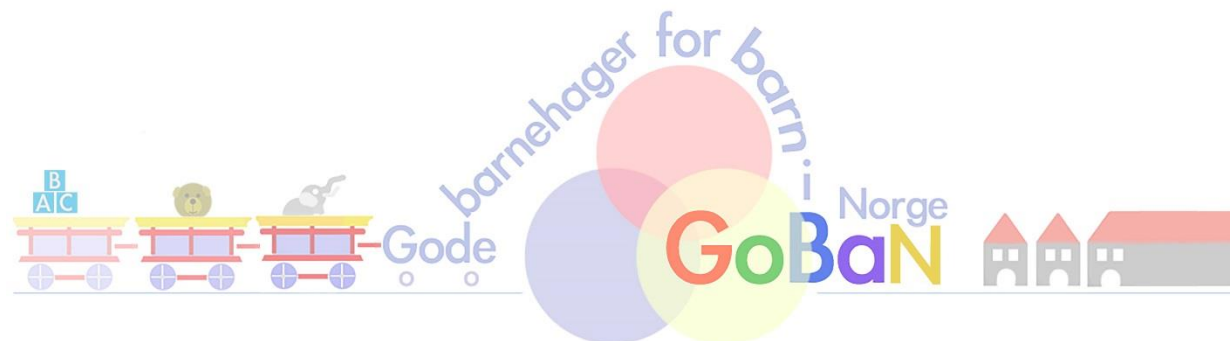
Det er viktig at det er mennesker i barnehagen som har kompetanse på det man gjør. Samtidig er det jo mange mennesker som jobber i barnehagen som har såpass mye erfaring at du kan på en måte nesten si at de har utdannelsen.

Hvordan forstår fagarbeidere sin yrkesrolle i forhold til assistenters yrkesrolle?

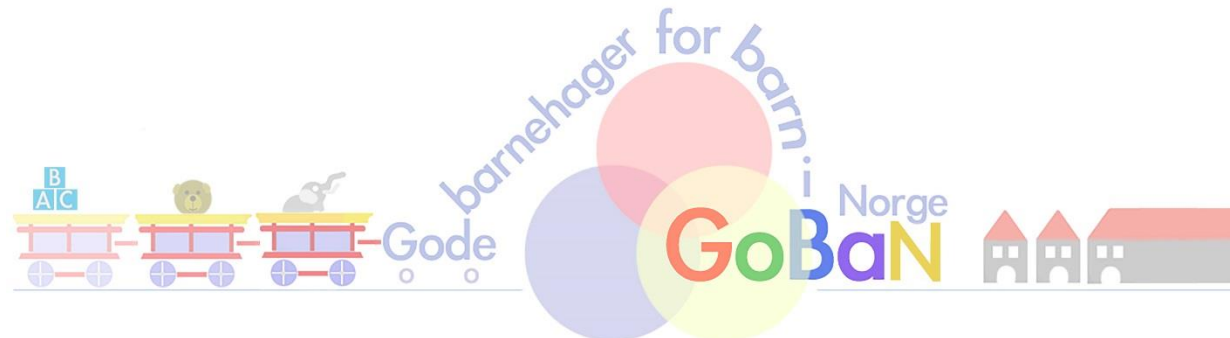
- Kunnskap til å begrunne og reflektere over praksis

At man [assistenter] er litt brå. Dumper litt midt oppi situasjoner hvor man kanskje kunne vært litt mere var. Være litt mere ... At man [fagarbeidere] observerer litt før man griper inn og ... Tenker litt mere hva man sier da.

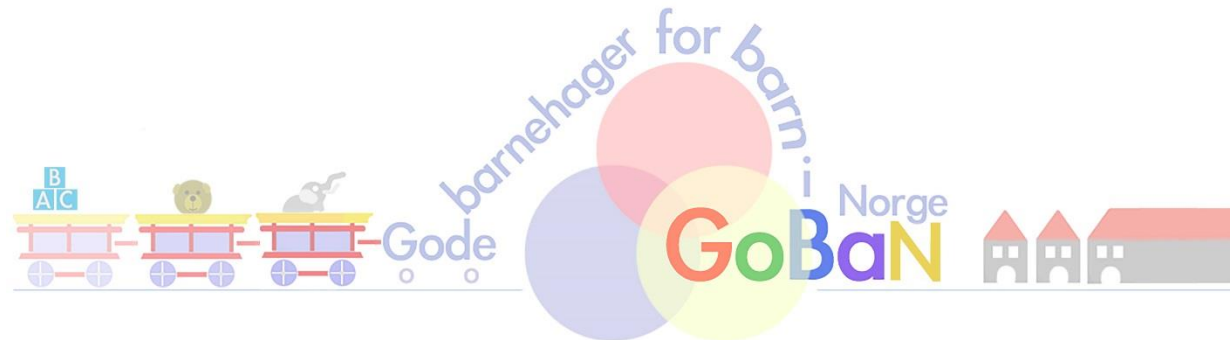
Hovedfunn

- Verdier, holdninger, personlige egenskaper og arbeidserfaring vektlegges fremfor teoretisk kunnskap.
- Like arbeidsoppgaver og identifisering med assistenter bidrar til å gjøre ulike yrkesroller like.

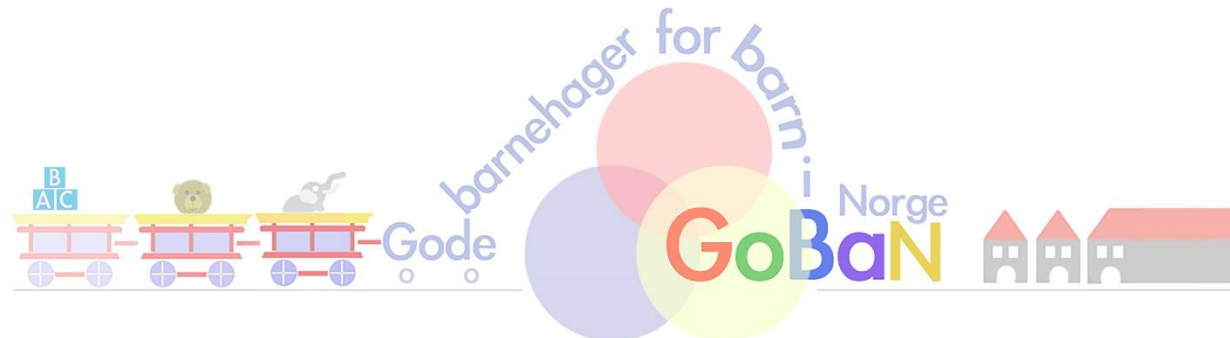
Diskusjon

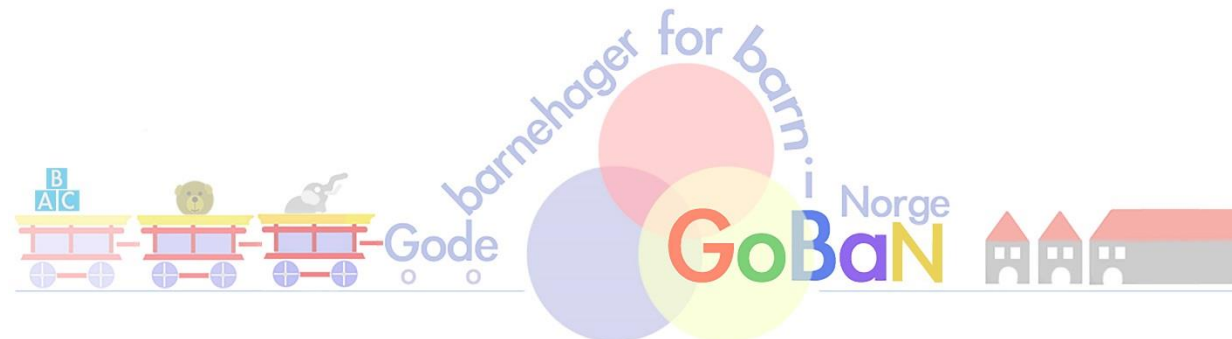
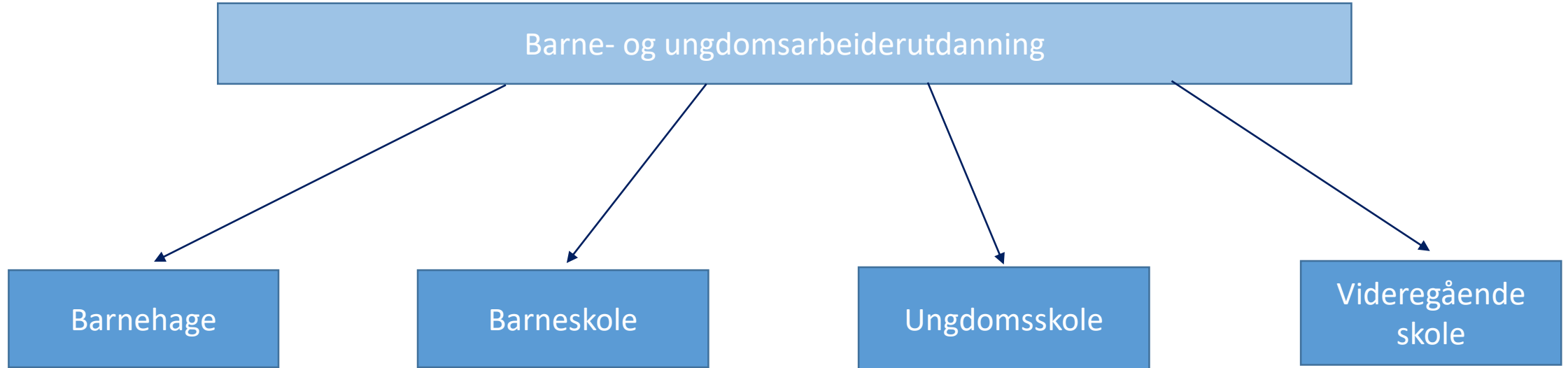
- Yrkesfagopplæringen
- Barnehagen

Diskusjon

- Yrkesfagopplæringen
 - Fra dybde til bredde med reform 94 og kunnskapsløftet 06
 - Barne- og ungdomsarbeidere sertifisert til arbeid med aldersgruppen 0-18 år
- Barnehagen

Barne- og ungdomsarbeiderutdanning

Barnehage

Barneskole

Ungdomsskole

Videregående skole

Barnehagelærer-
utdanning

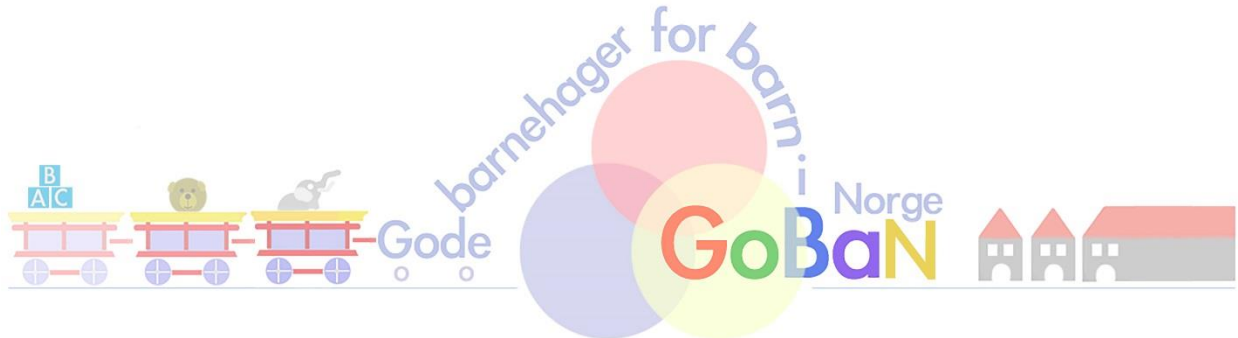
Grunnskolelærer-
utdanning
1-7

Grunnskolelærer-
utdanning
5-10

Lektorutdanning
8-13

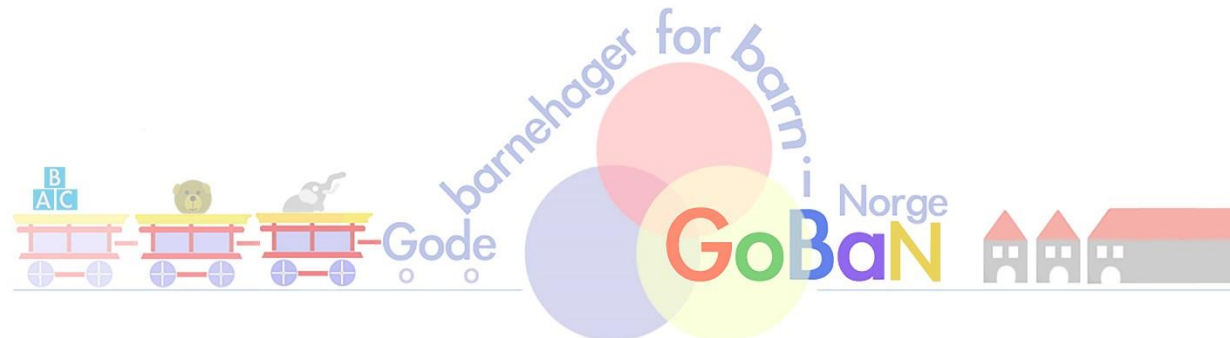
PPU
8-13

PPU Y
8-13

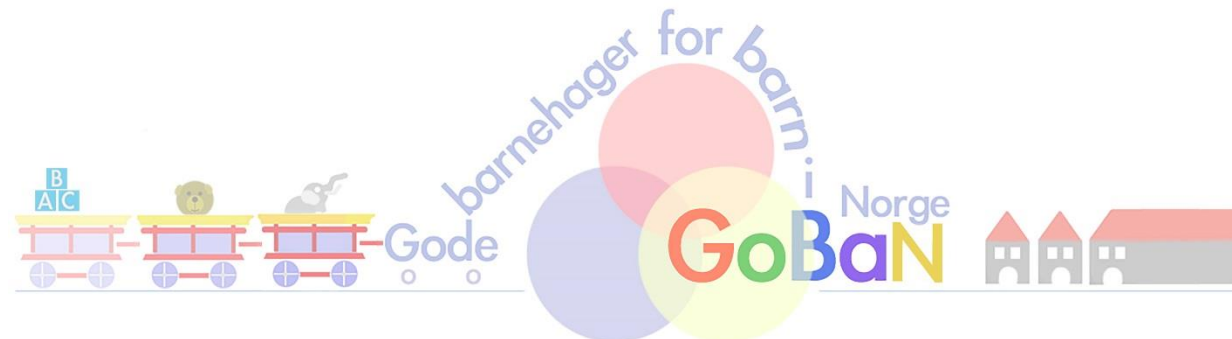
Diskusjon

- Yrkesfagopplæringen
 - Fra dybde til bredde med reform 94 og kunnskapsløftet 06
 - Barne- og ungdomsarbeidere sertifisert til arbeid med aldersgruppen 0-18 år
 - Yrkesfagpedagogikken taler for dybde som vesentlig for læring (Olsen, 2013)
 - Kobling mellom skole, lærlingtid og arbeidsliv.
- Barnehagen

Diskusjon

- Yrkesfagopplæringen
- Barnehagen
 - Har barnehagen en organisering som gjør det vanskelig å definere fagarbeiderrollen?
 - Hvilket mandat skal fagarbeidere ha?

Litteratur

Aristoteles (2008). *Etikk. Et hovedverk i Aristoteles' filosofi, også kalt «Den nikomakiske etikk»*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Gee, J. P. (2000). Identity as an Analytic Lens for Research in Education. *Review of Research in Education*, 25(2000-2001), 99-125. ISSN: 0091732X

Heggen, K. (2008). Profesjon og identitet. I Molander, A. & Terum, L. I. (red.) *Profesjonsstudier* (s. 321-332). Oslo: Universitetsforlaget.

Kunnskapsdepartementet. (2016). *Tid for lek og læring. Bedre innhold i barnehagen*. (Meld. St. 19 2015-2016).

Mead, G. H. (1913). The Social Self. *The Journal of Philosophy and Scientific Methods*, 10 (14), 374-380.

Mead, G. H. (1962). *Mind, Self and Society from the Standpoint of a Social Behaviorist*. Chicago and London: The University of Chicago Press.

Mintzberg, H. (1979). *The structuring of organizations. A synthesis of the Research*. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall Inc.

Olsen, O. J. (2013). Bredde og fordypning i norsk fag- og yrkesopplæring. Spenninger i/mellom utdanning, arbeidsliv og perspektiver på læring. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 40(2), 141-154.

Schein, E. (2010). *Organizational culture and leadership*. San Fransisco: Jossey-Bass.

Smeby, J-C. (2008). Profesjon og utdanning. I Molander, A. & Terum, L. I. (red.) *Profesjonsstudier* (s. 87-102). Oslo: Universitetsforlaget.

